

Προς το Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς τον κ. υπουργό Παιδείας & Θρησκευμάτων

Θέμα: «Παράταση υποτροφίας ΙΚΥ για υποψήφιους διδάκτορες»

Η βουλευτής Μερόπη Τζούφη καταθέτει επιστολή 112 υποψήφιων διδασκόντων – υποτρόφων του ΙΚΥ και 84 αλληλέγγυων καθηγητών, μεταδιδασκόντων, διδασκόντων, υποψηφίων διδασκόντων (ΥΔ), ερευνητών και μεταπτυχιακών φοιτητών ως αναφορά προς τον υπουργό Παιδείας & Θρησκευμάτων.

Σύμφωνα με την επιστολή, οι 112 υποψήφιοι διδάκτορες ζητούν επιπλέον παράταση από τη Διαχειριστική Αρχή, έως τις 15/12/023, για την καταβολή των Τελικών Παραδοτέων, καθώς και τη δυνατότητα επιπλέον παράτασης, εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο από την Εκάστοτε Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή, κάτι που είναι, άλλωστε, ακαδημαϊκά εύλογο. Ταυτόχρονα, θέτουν το ζήτημα της κατάργησης της υποχρέωσης επιστροφής τροφείων από όλες τις συμβάσεις που εμπίπτουν στο σχετικό ΕΣΠΑ και όλες τις μελλοντικές προκηρύξεις και συμβάσεις διδακτορικών υποτροφιών. Εναλλακτικά, προτείνουν το ΙΚΥ και κάθε αρμόδιος φορέας να εκδώσει τροποποιητική απόφαση για τον επανορισμό του τι αποτελεί Παραδοτέο Έργο (Τελικά Παραδοτέα). Τέλος, ζητούν μέριμνα όλων των αρμόδιων φορέων για μια οικονομική ενίσχυση (κονδύλι) που θα καλύπτει την ανάγκη για οικονομική στήριξη των ΥΔ-Υποτρόφων του ΙΚΥ, που έκαναν χρήση της οριζόντιας παράτασης που δόθηκε από το ΙΚΥ στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19 (για τις/τους ερευνήτριες/τές ΥΔ-Υποτρόφους του ΙΚΥ δεν υπήρξε καμία οικονομική ενίσχυση κατά τη διάρκεια της πανδημίας).

Με την κατάθεση της αναφοράς, η βουλευτής Ιωαννίνων ζητά από τον αρμόδιο Υπουργό να μεριμνήσει, προκειμένου να χορηγηθεί χρονική παράταση για την κατάθεση των τελικών παραδοτέων στις/στους Υποψήφιος/ους Διδακτόρισσες/ες Υποτρόφους του ΙΚ, καθώς και να φροντίσει ώστε να αρθεί η αδικία επιστροφής των τροφείων τους.

Επισυνάπτεται η σχετική επιστολή.

Παρακαλούμε για την απάντηση, τις σχετικές ενέργειες, την ενημέρωση της Βουλής και των ανωτέρω Επαγγελματικών Ενώσεων.

Αθήνα, 23 Αυγούστου 2023

Η καταθέτουσα βουλευτής

Τζούφη Μερóπη

Ανοιχτή επιστολή προς τα αρμόδια Υπουργεία, την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος ΕΣΠΑ (2014-2020), και το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών

Από: Υποψήφιος/ους Διδακτορίσσειες/ες Υποτρόφους ΙΚΥ στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ» (ΕΣΠΑ 2014-2020), ΠΡΑΞΗ: «Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας» - MIS 5000432 και της «Υποδράσης 2: Πρόγραμμα χορήγησης υποτροφιών ΙΚΥ σε υποψήφιους διδάκτορες των ΑΕΙ της Ελλάδας», στο πλαίσιο της Πράξης με κωδικό ΟΠΣ 5113934.

Προς: Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων
Ανδρέα Παπανδρέου 37, Μαρούσι, Τ.Κ. 151 22, Αθήνα, Ελλάδα

Προς: Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων
Καραγιώργη Σερβίας 10, Τ.Κ. 105 62, Αθήνα, Ελλάδα

Προς: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος
«Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση, 2014-2020»

Κοραή 4, Τ.Κ. 105 64, Αθήνα, Ελλάδα

Προς: Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών,
Λ. Εθνικής Αντιστάσεως 41, Τ.Κ.142 34, Νέα Ιωνία, Αθήνα, Ελλάδα

Αθήνα 11/04/2023

ΘΕΜΑ: ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΥΠ. ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΣΣΩΝ/ΩΝ - ΥΠΟΤΡΟΦΩΝ ΤΟΥ ΙΚΥ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΩΝ ΤΕΛΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΤΕΩΝ

Αξιότιμες/οι κυρίες και κύριοι Υπουργοί και Υφυπουργοί,

Αξιότιμες/οι κυρίες και κύριοι της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση, 2014-2020» και του Ίδρυματος Κρατικών Υποτροφιών,

Καταρχάς, επιθυμούμε να εκφράσουμε την ικανοποίησή μας στην ανταπόκρισή σας σχετικά με τις δύο χρονικές παρατάσεις, τις οποίες αιτηθήκαμε σε προηγούμενες επιστολές μας. Ωστόσο, μας δυσαρέστησε το γεγονός ότι αγνοήθηκαν προς απογοήτευσή μας τα αιτήματά μας περί κατάργησης της επιστροφής των τροφείων και εύρεσης νέας πηγής χρηματοδότησης, διότι διαμορφώθηκαν δυσμενείς συνθήκες κατά την εκπόνηση των διδακτορικών διατριβών μας. Ως εκ τούτου, και δεδομένης της ευρύτερης κατάστασης που επικρατεί, με την παρούσα επιστολή θα θέλαμε να θέσουμε εκ νέου τα αιτήματά μας προς το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (εφεξής ΙΚΥ), τα οποία αφορούν:

1. Στην οριζόντια παράταση της προθεσμίας υποβολής των Τελικών Παραδοτέων έως τις 15/12/2023.
2. Στην κατάργηση του όρου περί επιστροφής των τροφείων σε ενδεχόμενη μη επιτυχή υποστήριξη των διδακτορικών μας διατριβών ή λόγω εκπρόθεσμης υποστήριξης και παράδοσης της διδακτορικής διατριβής με βάση το χρονικό όριο που τέθηκε. Σε διαφορετική περίπτωση αιτούμαστε επαναπροσδιορισμό του τι θεωρείται από το ΙΚΥ Τελικό Παραδοτέο.
3. Στη μέριμνα οικονομικής ενίσχυσης.

Συνοπτική περιγραφή των ενεργειών μας στο άμεσο παρελθόν διάστημα

Με επιστολή προς το ΙΚΥ και τους αρμόδιους φορείς στις 15/7/2022 (αριθμός πρωτοκόλλου από ΙΚΥ 32683/19/07/2022) αιτηθήκαμε την παράταση της προθεσμίας υποβολής και την τροποποίηση των Τελικών Παραδοτέων των διδακτορικών διατριβών μας. Επιπλέον, θέσαμε υπόψιν του ΙΚΥ τα καίρια ζητήματα που αντιμετωπίσαμε λόγω των έκτακτων συνθηκών που διαμόρφωσε η πανδημία του COVID-19 στη χώρα μας, καθώς και η καλπάζουσα ενεργειακή κρίση και οι άμεσες συνέπειες αυτής. Συγκεκριμένα, αιτηθήκαμε την άμεση χορήγηση επιπλέον οριζόντιας χρονικής παράτασης, τον επανορισμό του Τελικού Παραδοτέου, καθώς και τη μέριμνα για χορήγηση νέας πηγής χρηματοδότησης προκειμένου να ολοκληρώσουμε τις διδακτορικές διατριβές μας. Επίσης, αιτηθήκαμε την έγκαιρη απόκρισή σας προς ενημέρωση των Υποτρόφων του ΙΚΥ σχετικά με τα αιτήματα, καθώς και την πραγματοποίηση των απαραίτητων ενεργειών από πλευράς του ΙΚΥ αναφορικά με τα θέματα που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης και επηρεάζουν καταλυτικά το ερευνητικό έργο των Υποψηφίων Διδακτοριστών/ων από την έναρξη της πανδημίας τον Μάρτιο του 2020. Τα θέματα αυτά είχαν ήδη γνωστοποιηθεί στο ΙΚΥ, από τον Μάρτιο του 2020 και έχουν επικαιροποιηθεί με επόμενες επικοινωνίες των Υποτρόφων προς το Ίδρυμα. Στην ίδια επιστολή στις 15/7/2022, υπάρχει διεξοδική περιγραφή των ενεργειών και των αιτημάτων μας προς το ΙΚΥ.

Ως απάντηση στην εν λόγω επιστολή λάβαμε ηλεκτρονικό μήνυμα στις 14/9/2022 στο οποίο το ΙΚΥ μάς διευκρίνισε τα εξής:

“Σε συνέχεια του σχετικού αιτήματός σας, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΙΚΥ, κατά την υπ’ αρ. 33/4-8-2022 συνεδρία, και η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ (ΕΣΠΑ 2014-2020), με την υπ’ αρ. 86594/9-9-2022 (ΑΔΑ: 6Ψ3Η46ΜΤΛΠ-ΗΓΟ) απόφαση της Ειδικής Γραμματέως ενέκριναν την παράταση ολοκλήρωσης της Πράξης με τίτλο «Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας» με κωδικό MIS- 5000432 έως τις 31.12.2023, ημερομηνία οριστική και απαρέγκλιτη για την ολοκλήρωση της τρέχουσας Προγραμματικής περιόδου. Διευκρινίζεται ότι ο χρόνος υποβολής των τελικών παραδοτέων σας παρατείνεται έως τις 30.09.2023. Εν συνέχεια το ΙΚΥ θα προβεί σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για τον έλεγχο των τελικών παραδοτέων και την αποπληρωμή των υποτρόφων που ανταποκρίθηκαν εντός της ανωτέρω προθεσμίας (30.09.2023). Η παράταση της Πράξης έως τις 31/12/2023 αφορά σε ενέργειες που οφείλει το ΙΚΥ, ως δικαιούχος της Πράξης, να ολοκληρώσει, σύμφωνα με τις υποδείξεις και οδηγίες της Ειδικής Υπηρεσίας.

Το ΙΚΥ παραμένει σταθερός αρωγός σε όλους μας τους υποτρόφους προκειμένου να ολοκληρώσουν επιτυχώς τη διδακτορική τους έρευνα και διατριβή και να ανταποκριθούν με αποτελεσματικότητα και συνέπεια στις μεταξύ μας συμβατικές υποχρεώσεις.

Επισημαίνουμε ότι με βάση τον Κανονισμό του Προγράμματος (ΦΕΚ 876/13-3-2018), κεφ. Ζ', παρ. 8, η μη εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων των υποτρόφων και η μη υποβολή, εκ μέρους τους, των προβλεπόμενων τελικών παραδοτέων έως την ανώτατη καταληκτική ημερομηνία της 30.09.2023 θα έχει ως συνέπεια την αναζήτηση/ανάκτηση από το ΙΚΥ του συνόλου του ποσού της καταβληθείσας υποτροφίας."

Η άνιση αντιμετώπιση των Υποτρόφων όπως προκύπτει μέσω ενεργειών του ΙΚΥ

Εν γένει, διαφαίνεται πως το ΙΚΥ προβαίνει συχνά σε επιλογές που αναπαράγουν έναν άδικο διαχωρισμό των Υποτρόφων του, των οποίων τις υποθέσεις διευθετεί με εντελώς διαφορετικά κριτήρια. Ένα παράδειγμα προκύπτει από τον τρόπο αντιμετώπισης των αιτημάτων του 1ου και 2ου κύκλου για παράταση στο πλαίσιο της πανδημίας αλλά και από την ανακολουθία στην επιλογή των ημερομηνιών έναρξης χρηματοδότησης για τις/τους Υποτρόφους κάθε διαφορετικού προγράμματος (δείτε τη σχετική επιστολή). Επιπλέον, για τις/τους Υποτρόφους του 1ου και 2ου κύκλου δεν υπήρξε ποτέ κάποια αναθεώρηση –από πλευράς του ΙΚΥ– που να επιτρέπει, όπως έγινε στην τροποποίηση της προκήρυξης για τα ώριμα διδακτορικά (βλ. σημείο 7β), τη συμμετοχή τους στην προκήρυξη προγραμμάτων απόκτησης ακαδημαϊκής εμπειρίας ή και σε άλλα χρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα. Αναγνωρίζουμε τη μετατόπιση στους όρους στην περίπτωση των ώριμων διδακτορικών, ωστόσο, επιλύουν ένα πολύ συγκεκριμένο ζήτημα και θα θέλαμε να επισημάνουμε την ανάγκη για μια συνολική αναθεώρηση των σχετικών ζητημάτων στις προκηρύξεις και τις συμβάσεις του ΙΚΥ. Συμπερασματικά, προκύπτουν ενέργειες, οι οποίες διαφοροποιούν το πλαίσιο των δυνατοτήτων των Υποτρόφων του κάθε κύκλου.

Πλαίσιο επικαιροποίησης αιτημάτων λόγω έκτακτων συνθηκών και ανωτέρας βίας

Καθώς πλησιάζει η ημερομηνία κατά την οποία το ΙΚΥ μάς υπενθυμίζει σε κάθε επικοινωνία πως πρέπει να έχουμε ολοκληρώσει το στάδιο υποστήριξης των διδακτορικών διατριβών μας, επικαιροποιούμε εκ νέου το πλαίσιο των αιτημάτων μας. Συγκεκριμένα, αιτούμαστε την επαναδιαπραγμάτευση των συμβάσεών μας, σύμφωνα με αιτήματα τα οποία αναφέρονται και αιτιολογούνται στη συνέχεια της παρούσας επιστολής.

Υπενθυμίζουμε ότι η εμφάνιση και η εξαιρετικά μεγάλη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 άλλαξε ριζικά τις ζωές μας και δημιούργησε δυσεπίλυτα και χρονοβόρα κωλύματα στην πορεία ολοκλήρωσης των διατριβών μας. Μεταξύ των εμποδίων που αντιμετωπίσαμε στο πλαίσιο της πανδημίας περιλαμβάνονται οι κλειστές βιβλιοθήκες, το κλείσιμο και ο περιορισμός της χρήσης εργαστηρίων και ερευνητικών μονάδων (λόγω ασθένειας του προσωπικού ή λόγω επιβολής ορίου ατόμων), η πρωτοφανής καθυστέρηση παράδοσης/έλλειψη αναλωσίμων, πρώτων υλών και ανταλλακτικών επιστημονικών μηχανημάτων, η αναβολή και ο χρονοβόρος επαναπρογραμματισμός επιτόπιων ερευνών ή

ερευνών που πραγματοποιούνται παράλληλα σε χώρες του εξωτερικού, η καθυστέρηση στη δημοσίευση τμημάτων των ερευνών μας σε διεθνή περιοδικά –γεγονός το οποίο αποτελεί προαπαιτούμενο για τη χορήγηση διδακτορικού τίτλου σε πολλά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα–, η αναβολή συνεδρίων κ.ά. Ο χαμένος χρόνος, το υλικό κόστος και οι ψυχικές επιπτώσεις της πανδημικής κρίσης δεν δύνανται να αντισταθμιστούν με την υφιστάμενη παράταση (30/09/2023), η οποία μάλιστα δόθηκε έπειτα από τις δικές μας επίμονες και επίπονες προσπάθειες.

Σε αυτό το σημείο, επιθυμούμε να επισημάνουμε ότι οι συνθήκες της πανδημίας έχουν επιφέρει αλλαγές ακόμα και σε διοικητικό επίπεδο στα Πανεπιστημιακά μας Ιδρύματα. Αυτό σημαίνει ότι ο ορισμός Επαμελών Εξεταστικών Επιτροπών έχει μετατραπεί σε μια χρονοβόρα διαδικασία, πολλές/οί επιβλέπουσες/οντες διδάσκουσες/οντες διανύουν περιόδους εκπαιδευτικής άδειας σε ημερομηνίες που μετατέθηκαν λόγω της πανδημίας και που δεν είχαν προβλεφθεί όταν σχεδιάστηκαν τα χρονοδιαγράμματα των διδακτορικών μας ερευνών και, επομένως, τα χρονοδιαγράμματα των διατριβών σε εξέλιξη (που εκπονούνται με ή χωρίς υποτροφίες) έχουν αναπροσαρμοστεί εκ νέου. Το ζήτημα των χρονικών παρατάσεων μας ωθεί, επομένως, να ασκούμε πιέσεις στις Επιτροπές μας και τα διοικητικά όργανα των Σχολών μας για να παραδώσουμε ένα ερευνητικό έργο ημιτελές ή ελλιπές, ώστε να μην έρθουμε αντιμέτωποι με την επιστροφή του συνόλου των τροφείων, παρότι δεν ευθυνόμαστε οι ίδιες/οι για τις σοβαρές καθυστερήσεις που έχουν προκύψει. Το γεγονός αυτό υπονομεύει την υπόληψή μας, την υπόληψη των Σχολών και των Τμημάτων μας αλλά και του ίδιου του ΙΚΥ. Για μια πιο λεπτομερή παρουσίαση των επιπτώσεων της πανδημίας στις έρευνές μας, σας παραπέμπουμε στις προηγούμενες επιστολές μας καθώς και στις ατομικές αναφορές προόδου, τις οποίες έχουμε αναρτήσει, όπως οφείλαμε με βάση τις υποχρεώσεις στη σύμβασή μας με το ΙΚΥ, στη σχετική ηλεκτρονική πλατφόρμα.

Ολοκληρώνοντας, θα θέλαμε να δώσουμε έμφαση στο γεγονός ότι υπό τις παρούσες συνθήκες, εάν δεν παραδοθούν τα Τελικά Παραδοτέα έως το Σεπτέμβριο του 2023, καλούμαστε να επιστρέψουμε το σύνολο των τροφείων που έχουμε ήδη λάβει, δηλαδή, 27.060€ για όσες/ους έλαβαν 36μηνη υποτροφία και έχουν ήδη καταβληθεί τροφεία για 33 μήνες (820€/μήνα) και 17.220€ για όσες/ους έλαβαν 24μηνη υποτροφία και έχουν ήδη καταβληθεί τροφεία για 21 μήνες (820€/μήνα). Υπενθυμίζουμε ότι οι προκηρύξεις του 1ου και του 2ου κύκλου προϋπέθεταν τα εισοδήματα των επιλέξιμων ΥΔ, κατά μέσο όρο των τελευταίων 3 ετών, να μην υπερβαίνουν το όριο των 10.000 και 14.000 ευρώ αντίστοιχα, συνεπώς και απευθύνονταν σε άτομα χαμηλού εισοδήματος. Τα παραπάνω μαρτυρούν τη συνθήκη ακραίας επισφάλειας, στην οποία βρισκόμαστε οι ερευνητήτριες/ές από την κρίση χρέους και έπειτα, καθώς και την κανονικοποίηση της σύναψης συμβάσεων σε επαχθή εργασιακά καθεστάτα. Στην πραγματικότητα, η Υποτροφία του ΙΚΥ φέρει χαρακτηριστικά σύμβασης εξαρτημένης εργασίας, με όλες τις συνεπαγόμενες υποχρεώσεις, χωρίς, ωστόσο, τα αντίστοιχα δικαιώματα (ασφάλιση κ.λπ.). Μάλιστα, αρκετές/οί Υπότροφοι, προκειμένου να είναι ασφαλισμένες/οι, ήταν υπόχρεες/οι σε ασφαλιστικούς φορείς, γεγονός που μείωνε σημαντικά το ποσό των τροφείων τους. Οι νέες συνθήκες ακρίβειας με τον πληθωρισμό να αυξάνεται, λόγω της ενεργειακής κρίσης, μειώνει περαιτέρω τα πενιχρά μας εισοδήματα και οι περισσότερες/οι από εμάς έχουμε αναγκαστεί να αναζητήσουμε εργασία προκειμένου να επιβιώσουμε. Οι υφιστάμενες συνθήκες σε συνδυασμό με τις αυστηρές απαιτήσεις του Ιδρύματος δημιουργούν καταστάσεις τις οποίες αδυνατούμε να αντιμετωπίσουμε. Η πανδημία και η ραγδαία μείωση των εισοδημάτων μας, πέρα από τον σχεδιασμό των

διατριβών μας, άλλαξε ριζικά και τους όρους διαβίωσής μας. Επομένως, θεωρούμε πως οφείλουμε να σταθούμε κριτικά και διεκδικητικά απέναντι στους επαχθείς όρους των συμβάσεών μας και να σας εξηγήσουμε διεξοδικά γιατί δεν είναι βιώσιμοι, με βάση την εμπειρία που αποκτήσαμε όσες/οι είμαστε συμβεβλημένες/οι στις συμβάσεις αυτές. Απώτερος σκοπός μας είναι η συνδιαμόρφωση ενός πλαισίου χορήγησης υποτροφιών με όρους που θα υποστηρίζουν ουσιαστικά τις ερευνήτριες και τους ερευνητές στο δύσκολο έργο τους.

Λαμβάνοντας υπόψη την επιθυμία του ΙΚΥ να παραμείνει σταθερός αρωγός στην ολοκλήρωση των διδακτορικών διατριβών μας, καθώς και στην προσπάθεια μας για διεξαγωγή ποιοτικής έρευνας, επιθυμούμε να επαναφέρουμε το θέμα της παράτασης παράδοσης των Τελικών Παραδοτέων έως 15/12/2023 τουλάχιστον, για τους εξής λόγους:

Ο λόγος του αιτήματος για την ολιγόμηνη παράταση οφείλεται στο γεγονός ότι η πρόοδος των διδακτορικών διατριβών μας δεν είναι η αναμενόμενη. Ως κύρια αιτία συνίσταται η έλλειψη χρηματοδότησης κατά το διάστημα των δύο τελευταίων ετών, σε συνδυασμό με την άνοδο του πληθωρισμού και τη γενικότερη ακρίβεια που παρατηρείται στις παρούσες συνθήκες διαβίωσης. Το γεγονός αυτό οδήγησε πολλές/ούς από τις/τους Υποτρόφους στην αναζήτηση εργασίας για βιοποριστικούς λόγους, καθώς δεν υφίσταται εναλλακτική πηγή εσόδων, με συνέπεια ο διατιθέμενος χρόνος αφοσίωσης στην εκπόνηση των διδακτορικών διατριβών να μειωθεί δραματικά.

Επιπλέον, λόγω παύσης των διοικητικών εργασιών τη θερινή περίοδο στα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, η τελευταία Γενική Συνέλευση σε πολλά τμήματα για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος ορίζεται τον Ιούνιο και η επόμενη τον Σεπτέμβριο. Προκειμένου να οριστεί Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή και να υποστηρίξουμε τουλάχιστον πέντε με οκτώ εβδομάδες αργότερα, όπως ορίζει το καταστατικό πολλών τμημάτων, θα πρέπει η Τριμελής Επιτροπή να καταθέσει εισηγητική έκθεση, η οποία θα κατατεθεί στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος και στη συνέχεια να οριστεί η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή. Προκειμένου να υποστηρίξουμε τις διδακτορικές διατριβές μας έως 30/09/2023, θα πρέπει να καταθέσουμε το Τελικό Παραδοτέο της διδακτορικής διατριβής τον Μάιο, συμπεριλαμβανομένων των διορθώσεων από την Τριμελή Επιτροπή, ώστε να κατατεθεί η εισηγητική έκθεση στη Γενική Συνέλευση του Ιουνίου, να οριστεί Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή και να της δοθεί το διάστημα των πέντε έως οκτώ εβδομάδων τουλάχιστον για την αξιολόγηση του έργου, όπως ορίζει το καταστατικό. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να ολοκληρώσουμε τις διδακτορικές διατριβές μας τρεις μήνες νωρίτερα, ενώ το διάστημα της θερινής περιόδου καθίσταται μη αξιοποιήσιμο, ώστε να ανταποκριθούμε στη χρονοβόρα γραφειοκρατία που άπτεται των διαδικασιών αυτών και την οποία αδυνατούμε να ελέγξουμε και να επέμβουμε. Ωστόσο, η θερινή περίοδος συνιστά απαραίτητο χρονικό διάστημα για την ολοκλήρωση και συγκεκριμένα τη συγγραφή των διδακτορικών διατριβών, καθώς πολλές/οί από τις/τους Υποτρόφους εργάζονται. Επίσης, λόγω ιδιαίτερων συνθηκών, οι οποίες επικρατούν στη χώρα μας, αρκετά τμήματα Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων τελούν υπό κατάληψη με συνέπεια ορισμένες/οι από τις/τους Υποτρόφους να έχουν ολοκληρώσει, ωστόσο να αδυνατούν να προβούν στις διαδικασίες υποστήριξης, αξιολόγησης και κατάθεσης της διδακτορικής διατριβής, καθώς οι διοικητικές λειτουργίες δεν είναι εφικτές.

Το επόμενο αίτημά μας αφορά στην κατάργηση του όρου περί επιστροφής των τροφείων σε περίπτωση μη επιτυχούς υποστήριξης των διδακτορικών διατριβών μας. Το ενδεχόμενο μη επιτυχούς αξιολόγησης της διδακτορικής διατριβής και κατά συνέπεια της μη παράδοσης του Τελικού Παραδοτέου στον φορέα σας, λόγω διορθώσεων και επαναξιολόγησης, δεν πρέπει να αποτελεί λόγο επιστροφής των τροφείων. Οι Υποψήφιοι/οι Διδακτόρισσες/ες έχουμε καταβάλει σημαντική προσπάθεια και μελέτη για την εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής τα τελευταία πέντε χρόνια τουλάχιστον, γεγονός το οποίο επιβεβαιώνεται από τις εκθέσεις προόδου, οι οποίες έχουν σταλεί στον φορέα του ΙΚΥ και περιλαμβάνουν τη σύμφωνη γνώμη της Τριμελούς Επιτροπής. Επιπλέον, προκειμένου η/ο Υποψήφιος/ος Διδακτόρισα/ας να έχει τη δυνατότητα υποστήριξης σημαίνει ότι έχει την ομόφωνη γνώμη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής να κριθεί και να αξιολογηθεί από την Επαμελή Εξεταστική Επιτροπή. Ως εκ τούτου, η μη επιτυχημένη υποστήριξη ή η περίπτωση της επιτυχούς υποστήριξης κατόπιν διορθώσεων εκ μέρους της Τριμελούς Επιτροπής και της Επαμελούς Εξεταστικής Επιτροπής πριν την τελική παράδοση του έργου στο ΙΚΥ, διαδικασία η οποία απαιτεί χρόνο, δεν αναιρεί το γεγονός ότι η/ο Υποψήφιος/ος Διδακτόρισα/ας έχει παράξει ερευνητικό έργο. Επίσης, αιτούμαστε η εκπρόθεσμη υποστήριξη κατά δύομιση μήνες τουλάχιστον από τις 30/9/2023 να μην συνιστά αιτία μη καταβολής της τελευταίας τριμηνιαίας δόσης της υποτροφίας, διότι αποδεδειγμένα η/ο Υπότροφος έχει εργαστεί ως προς την εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής.

Επιπλέον, αιτούμαστε την κατάργηση επιστροφής των τροφείων σε περίπτωση όπου η ολιγόμηνη παράταση που αιτούμαστε δεν γίνει αποδεκτή από τον φορέα σας. Το γεγονός ότι οι Υπότροφοι καταθέσαμε ερευνητικές προτάσεις σε Πανεπιστημιακά Ιδρύματα για εκπόνηση διδακτορικών διατριβών σε συνδυασμό με την έγκρισή από το ΙΚΥ και την καταβολή χρηματοδότησης/τροφείων για τη διεξαγωγή της έρευνας που περιγράφεται σε κάθε ερευνητική πρόταση και τη συμμετοχή πολλών Υποτρόφων σε εγχώρια και διεθνή συνέδρια υπό τη αιγίδα της Διαχειριστικής Αρχής και του ΙΚΥ, εκφράζει τόσο την αφοσίωση των Υποτρόφων στην έρευνα όσο και τη δέσμευση ότι σκοπός είναι η ολοκλήρωσή της. Ωστόσο, ως ερευνήτριες/τές-επιστήμονες, οι Υπότροφοι δεν επιθυμούμε εκπτώσεις στην έρευνα μας, καθώς οι διδακτορικές διατριβές θεωρούνται αρχικό στάδιο προς τη μετέπειτα ερευνητική πορεία μας, ενώ συνεισφέρουν στην εξέλιξη της έρευνας στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Μάλιστα, η οποιαδήποτε ερευνητική εργασία θα ενταχθεί στο έργο των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων, ανεξάρτητα από την παράδοση ή μη. Η συστηματική υπενθύμιση της σκληρής και δυσανάλογης συνέπειας της επιστροφής των τροφείων, όπως τη βιώνουμε όλες και όλοι μας, ήδη από τη σύναψη των συμβάσεών μας με το ΙΚΥ, ιδιαίτερα μέσα σε ένα τοπίο συνολικής επισφάλειας και τρωτότητας των Υποτρόφων, υπονομεύει αντί να υποστηρίζει την προσπάθειά μας να ολοκληρώσουμε τις διδακτορικές διατριβές μας. Επίσης, ορισμένες/οι Υπότροφοι οι οποίοι αναγορεύονται σε Διδακτόρισσες/ες, δικαιούνται να διεκδικήσουν θέσεις διδακτικού προσωπικού και η απαίτηση επιστροφής τροφείων παρεμποδίζει τη δυνατότητα αυτή της επαγγελματικής εξέλιξης.

Επικαιροποιημένα αιτήματα των Υποτρόφων του ΙΚΥ στο πλαίσιο των έκτακτων συνθηκών και ανωτέρας βίας¹

¹Από τη σύμβασή μας με το ΙΚΥ προκύπτει ο ορισμός της ανωτέρας βίας ως εξής: Ως «ανωτέρα βία» νοείται κάθε απρόβλεπτη, έκτακτη κατάσταση ή συμβάν, πέραν του ελέγχου της/του Υποτρόφου, που την/τον εμποδίζει ρητώς και βεβαιωμένα να ολοκληρώσει μία ή περισσότερες από τις υποχρεώσεις της/του που απορρέουν από τη σύμβαση και δεν μπορεί, στη συγκεκριμένη περίπτωση, να αποτραπεί ούτε με ενέργειες άκρας επιμέλειας και σύνεσης. Για την συνδρομή περιστατικού ανωτέρας βίας αποφασίζει το Διοικητικό Συμβούλιο του ΙΚΥ, κατά την απόλυτη κρίση του, κατόπιν έγκαιρης, επαρκώς αιτιολογημένης και τεκμηριωμένης (με την υποβολή δικαιολογητικών από τους αρμόδιους δημόσιους ή και ιδιωτικούς φορείς και όργανα) αίτησης της/του Υποτρόφου που φέρει και το σχετικό βάρος απόδειξης.

Συνεπώς, με βάση όλα τα παραπάνω, τα επικαιροποιημένα αιτήματά μας προς το ΙΚΥ διαμορφώνονται ως εξής:

- 1) Παράταση καταβολής των Τελικών Παραδοτέων που να αντιστοιχεί, κατά το ελάχιστο, σε δύομισι μήνες επιπλέον της παράτασης που δόθηκε από τη Διαχειριστική Αρχή. Αυτό σημαίνει έως τις 15/12/2023. Όπως είναι ακαδημαϊκά εύλογο, αιτούμαστε ταυτόχρονα τη δυνατότητα επιπλέον παράτασης, εάν αυτό κριθεί απαραίτητο από την εκάστοτε Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή, καθώς προτεραιότητά μας είναι η παραγωγή αξιόλογου και ολοκληρωμένου επιστημονικού έργου και όχι η παράδοση ημιτελών διδακτορικών διατριβών. Είμαστε βέβαιες/οι ότι αυτή είναι και η προτεραιότητα του ΙΚΥ. Συνεπώς, θα πρέπει το πλαίσιο να τροποποιηθεί, ώστε, δεδομένων των έκτακτων συνθηκών, να καταστεί εφικτό οι διδακτορικές διατριβές μας να παραδοθούν σε ημερομηνίες που θα τεθούν από τις Τριμελείς Συμβουλευτικές Επιτροπές, οι οποίες έχουν την επιστημονική ευθύνη, καθώς επιβλέπουν, διορθώνουν και συνυπογράφουν τις διδακτορικές διατριβές μας.
- 2) Κατάργηση της υποχρέωσης επιστροφής τροφείων από όλες τις συμβάσεις που εμπíπτουν στο σχετικό ΕΣΠΑ και όλες τις μελλοντικές προκηρύξεις και συμβάσεις διδακτορικών υποτροφιών. Σε διαφορετική περίπτωση, επιθυμούμε το ΙΚΥ και κάθε αρμόδιος φορέας να εκδώσει τροποποιητική απόφαση για τον επανορισμό του τι αποτελεί Παραδοτέο Έργο (Τελικά Παραδοτέα). Ένα Παραδοτέο Έργο που οι Υπότροφοι θα είμαστε σε θέση να καταθέσουμε είναι η υποβολή της Τελικής Έκθεσης Προόδου υπογεγραμμένη από την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή και βεβαίωσης εκ μέρους της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής για την κατάθεση του κειμένου της διδακτορικής διατριβής. Ομοίως, να γίνεται αποδεκτή ως Τελικό Παραδοτέο η βεβαίωση κατάθεσης πρότασης της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής που αφορά στον ορισμό Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Ο επαχθής όρος, ο οποίος αφορά στην ανάκτηση των τροφείων σε περίπτωση μη έγκαιρης επιτυχούς υποστήριξης της διδακτορικής διατριβής, όρο τον οποίο σήμερα το ΙΚΥ επικαλείται, επείγει να καταργηθεί. Αυτό το δικαίωμα του ΙΚΥ στην ανάκτηση των τροφείων χωρίς άλλη ενημέρωση, αποκαλύπτει το μέγεθος της ανισότητας ανάμεσα στη σχέση των δύο συμβαλλόμενων μερών ήδη από την κατάρτιση της σύμβασης. Επιπλέον, ως σημειωθεί πως τα τροφεία που ενδέχεται να μας ζητηθεί να επιστρέψουμε αποτελούν

δεδουλευμένα με βάση τα ενδιάμεσα παραδοτέα. Επίσης, να υπενθυμίσουμε σε αυτό το σημείο πως κατά τη διάρκεια αυτών των ετών, αρκετές/οί από εμάς συμμετείχαμε σε εθνικά ή διεθνή συνέδρια και στα πρακτικά αυτών και προβήκαμε σε δημοσιεύσεις της έρευνάς μας σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς βιβλιογραφικούς τόμους. Σε κάθε συμμετοχή/δημοσίευση αναφέρεται το συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα, στο πλαίσιο τήρησης των κανόνων δημοσιότητας, σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν δοθεί. Ως εκ τούτου, εντοπίζουμε ως αρκετά άδικο το ΙΚΥ να χαιρεί δημοσιότητας μέσω των επιστημονικών μας ερευνών και ταυτόχρονα να διατηρεί δικαίωμα διεκδίκησης κι επιστροφής των καταβληθέντων τροφείων.

- 3) Μέριμνα όλων των αρμόδιων φορέων για μια οικονομική ενίσχυση (κονδύλι), που θα καλύπτει την ανάγκη για οικονομική στήριξη των ΥΔ-Υποτρόφων του ΙΚΥ, που έκαναν χρήση της οριζόντιας παράτασης που δόθηκε από το ΙΚΥ στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19. Σημειώνουμε ότι για τις/τους ερευνήτριες/ές ΥΔ-Υποτρόφους του ΙΚΥ δεν υπήρξε καμία οικονομική ενίσχυση κατά τη διάρκεια της πανδημίας, σε αντίθεση με άλλους επαγγελματικούς κλάδους της χώρας αλλά και με συναδέλφισσες/ους ερευνήτριες/ές σε άλλες χώρες της ΕΕ, οι οποίες/οί λαμβάνουν χρηματοδοτούμενες παρατάσεις των ερευνών τους. Σε αντίθεση, οι ΥΔ-Υπότροφοι του ΙΚΥ, **μην έχοντας λάβει τροφεία για μεγάλο χρονικό διάστημα, στερούμαστε χρηματοδότησης**. Ως εκ τούτου, πρέπει να επισημανθεί ότι οι Υπότροφοι δικαιούνται αναδρομικό ποσό χρηματοδότησης της έρευνάς τους, καθώς το χρονικό διάστημα των παρατάσεων λόγω πανδημίας δεν έλαβαν ένα στοιχειώδες μηνιαίο επίδομα. Η δυνατότητα πρόσβασής μας σε νέα επιπλέον χρηματοδότηση είναι καίριας σημασίας για την επιτυχή ολοκλήρωση των διδακτορικών διατριβών μας. Προσπαθούμε να ολοκληρώσουμε υπό πρωτοφανείς συνθήκες το ερευνητικό μας έργο, αντιμετωπίζοντας την απειλή επιστροφής του συνόλου της υποτροφίας μας, εργαζόμενες/οι παράλληλα, ώστε να καλύπτουμε τα πάγια έξοδα διαβίωσής μας. Σε αυτό το σημείο, θα θέλαμε να σας υπενθυμίσουμε ότι ο βασικός λόγος για τον οποίο εξαρχής αιτηθήκαμε την υποτροφία αφορούσε στην οικονομική μας αδυναμία να πραγματοποιήσουμε διδακτορική έρευνα χωρίς χρηματοδότηση. Οι επιλογές μας είναι εξαιρετικά περιορισμένες: είτε θα εργαζόμαστε, με αποτέλεσμα να αδυνατούμε να αφοσιωθούμε στο διδακτορικό μας σε ρυθμούς πλήρους απασχόλησης, ώστε να το ολοκληρώσουμε είτε θα εγκριθεί παράταση και δυνατότητα οικονομικής ενίσχυσης ώστε να υποστηριχθούμε επαρκώς κατά το τελευταίο στάδιο της ολοκλήρωσης του ερευνητικού μας έργου.

Θα θέλαμε να αποσαφηνίσουμε ότι με την παρούσα επιστολή δεν επιθυμούμε να απαξιώσουμε τη λειτουργία του ΙΚΥ. Αντιθέτως, θεωρούμε απαραίτητη την ύπαρξη κρατικών υποτροφιών για τον πολύπαθο τομέα της έρευνας στη χώρα μας. Η προκήρυξη των υποτροφιών του 2016 –έπειτα από χρόνια απουσίας και εν μέσω οικονομικής κρίσης– αποτέλεσαν σημαντική «ανάσα» για τις/τους ερευνήτριες/ές. Επιπλέον, θα θέλαμε να επισημάνουμε πως αντιλαμβανόμαστε ότι οι εργαζόμενες/οι του ΙΚΥ προσπαθούν και αυτές/οί σε αντίξοες συνθήκες να φέρουν σε πέρας ένα μεγάλο και δύσκολο έργο. Αναγνωρίζουμε την προσπάθεια και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν και επιθυμούμε να

εκφράσουμε την αμέριστη συμπαράστασή μας. Θεωρούμε ότι τα ζητήματα διαχείρισης δεν είναι σε καμία περίπτωση δική τους ευθύνη και αποκαλύπτουν ευρύτερα δομικά προβλήματα του ΙΚΥ και του εκπαιδευτικού συστήματος.

Αυτό που επιθυμούμε είναι ισότιμη αντιμετώπιση από το ΙΚΥ. Υπενθυμίζουμε ότι είμαστε Ερευνήτριες και Ερευνητές, επαγγελματίες, που για να επιβιώσουμε επιβάλλεται να κινούμαστε διαρκώς σε διαφορετικά εργασιακά περιβάλλοντα και καθεστώτα, άτομα με υποχρεώσεις απέναντι σε προστατευόμενα ή/και ευάλωτα μέλη, που στη συντριπτική μας πλειονότητα είμαστε οικονομικά και εργασιακά επισφαλείς και εργαζόμαστε σε δυστοπικές συνθήκες.

Αξιωνουμε από το ΙΚΥ και τα αρμόδια Υπουργεία να λάβουν υπόψη τους τα δίκαια αιτήματά μας και να λάβουν άμεσα μέτρα προς επίλυση αυτής της εξαιρετικά ψυχοφθόρας κατάστασης, προκειμένου επιτέλους να ολοκληρώσουμε τις διδακτορικές διατριβές μας με την απαιτούμενη ηρεμία. Όπως αντιλαμβάνεστε, αν και εργαζόμαστε υπό δυσμενείς συνθήκες, δεν επιθυμούμε τίποτα περισσότερο από το να ολοκληρώσουμε με επιτυχία το ερευνητικό μας έργο, με τις αξιώσεις που θα έπρεπε να απαιτεί μια υποτροφία δοσμένη μετά από αξιολόγηση των ερευνητικών προτάσεων από το ΙΚΥ της χώρας, ώστε να συμβάλλουμε θετικά στο αντίστοιχο επιστημονικό μας πεδίο.

Ολοκληρώνοντας την επιστολή μας, θα θέλαμε να επιμείνουμε στην ανάγκη για άμεση ενημέρωση των Υποτρόφων 1ου και 2ου κύκλου, καθώς πολλές και πολλοί από εμάς αντιμετωπίζουμε σοβαρά ζητήματα υγείας λόγω του άγχους, το οποίο εντείνεται υπό τον φόβο απέναντι στη βέβαιη αδυναμία μας να επιστρέψουμε τα δεδουλευμένα τροφεία μας. Η σωματική και ψυχική υγεία των Υποτρόφων, όπως καταπονείται όλο αυτό το διάστημα μέσα από τις ψυχοφθόρες διαδικασίες που σκιαγραφούνται στην επιστολή που έχετε λάβει, είναι ένα ζήτημα που παραγνωρίζεται συστηματικά. Οι επιπτώσεις στην υγεία μας είναι σοβαρές, χρονοβόρες και εξαιρετικά δαπανηρές. Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, δεν υπάρχει καμία ασφάλιση και συνεπώς, για τη φροντίδα της υγείας και της περιθαλψής μας είμαστε υποχρεωμένες/οι να εξασφαλίζουμε μόνες/οι μας τους απαραίτητους πόρους. Σε κάθε περίπτωση, οι σχετικές ιατρικές βεβαιώσεις για τα ζητήματα υγείας των Υποτρόφων είναι στη διάθεσή σας, εφόσον ζητηθούν.

Ελπίζουμε πως το ΙΚΥ θα αντιληφθεί τη βαρύτητα των αιτημάτων που θέτουμε και θα φροντίσει από την πλευρά του για την ομαλή και δίκαιη συνομιλία του με τις/τους Υποτρόφους. Επισημαίνουμε ότι η συλλογή υπογραφών δεν έχει ολοκληρωθεί. Παραμένουμε στη διάθεσή σας.

Με εκτίμηση,

112 Υποψήφιοι/οι Διδακτόρισεσ/ες (ΥΔ) - Υπότροφοι του ΙΚΥ

84 Αλληλέγγυες/οι καθηγήτριες/τες, μεταδιδακτόρισεσ/ες, διδακτόρισεσ/ες, υποψήφιοι/οι διδακτόρισεσ/ες (ΥΔ), ερευνήτριες/τές, μεταπτυχιακές/οι φοιτήτριες/τές